

פרשת פקודי

טוב עין הוא יבורך לראות את חברו בעין טובה

"וראך ושמח בלבו"

מובא במסכת שבת דף קלט. אמר רבי מלאי: בשכר וראך ושמח בלבו זכה לחשן המשפט על לבו.

וכן מובא בשמות רבה פרשת שמות פרשה ג' אות יז, ידעתי כי דבר ידבר הוא ומה שאת סבור שיהא מייצר - לא כן, אלא: "וראך ושמח בלבו" (שמות ד'). אמר רשב"י: הלב ששמח בגדולת אחיו ישמח וילבש אורים ותומים, שנאמר: "וראך ושמח בלבו" - "והיו על לב אהרן".

במשנה במסכת אבות פרק ה' משנה יט' נאמר: "כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו מתלמידיו של אברהם אבינו ושלשה דברים אחרים מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה ורוח נמוכה ונפש שלמה מתלמידיו של אברהם אבינו עין רעה ורוח גבוה ונפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע".

פירש המאירי שם: דכל מי שיש בו ג' דברים הללו ר"ל אותם שהוא מזכיר בסמוך הוא מתלמידיו של אברהם אבינו ר"ל [כלומר] מן הנמשכים אחר הנהגתו שגם זה יקרא תלמיד וכל שיש בידו שלשה דברים הללו ר"ל [עין רעה וכו'] שהוא מזכיר אחר אלו הראשונות בהפך הוא מתלמידיו של בלעם ופי' אותם של אברהם אבינו עין טובה ר"ל ששמח בחלקו ואין לבו הומה לממון יותר מדאי עד שמתוך המייתו תהא עינו רעה ויקנא באחרים וזו המידה נתפרסמה לאברהם באומרו "אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך".

פירוש רש"י על מסכת אבות 'עין טובה' - שאין לו קנאה על חבירו וחביב עליו כבוד חבירו כבודו.

במסכת בב"ב דף עה' כתוב שאפי' תלמיד חכם ועינו צרה בחבירו בעולם הזה עינו מתמלאות עשן לעולם הבא.

"ביום וגו' קרא משה לאהרן וגו'" האור החיים בפרשת שמיני על פסוק זה מסביר שמשה הדרוך ומשח את אהרן להיות כהן גדול הוא זורעו לכל הדורות ולא קינא משה רבנו באהרן ואדרבה עשה את הכל בשמחה ובטוב. [עין שם]

כתוב במשלי פרק כז' פסוק ד': "אִכְזְרִיָּה חָקָה וְשֹׁטֵן אָף וְגַם יַעֲמֹד לִפְנֵי קִנְיָה" החימה היינו הכעס מביא אכזריות והאף יביא לידי שטפון ואבדון ח"ו. אבל מי יעמוד לפני קנאה שמדיח לו קשה מאף ומחומה לכן יסגל לעצמו תמיד עין טובה על חבירו וישמח בשמחתו כאלו היא שמחה שלו אף שהוא עדיין לא זכה למה שחברו זכה. ובזכות זה יתקיים בו הפסוק "טוב עין הוא יבורך" זכה לברכה עד בלי די.

כ"ק מרן אדמו"ר מגור בעל הפני מנחם זיע"א- היה מרבה להזהיר ולעורר ליחיד ולרבים במעלת מידת עין טובה, והיה אומר אודות המחלה הידועה שנתפשטה בימינו, שהיא עונש על צרות עין, אילו היינו מסתכלים בעין טובה איש על רעהו, הייתה מתמעטת, שהרי מהות המחלה ש"תא" אחד מכרסם בשאר ה"תאיים", ללא שום סיבה, אם יתרגלו בטוב עין יפטרו מכל הצרות... פעם אמר: יש סבורים שיש לעורר על קדושה, ויש אומרים שצריך לעודד על עין טובה, ולדידי אלו שתיים שהן אחת.

אדם שאינו מקנא אלא שמח בשמחתו של השני חיוו נעימים ויפים, הוא שמח בחלקו וגם זוכה לברכה ה' ככתוב "טוב עין הוא יבורך".

סיפר הרב הגה"צ אלימלך בידרמן שליט"א מעשה נורא, בעל המעשה הוא כבן ארבעים שנה, זה לו כעשר שנים שלי"ע אבדה ראייתו בעין אחת, והנה בסוף החורף החלה גם העין השנייה להיחלש והדרדרה ראייתו מטה מטה, עד שלא נשאר ממאור העין אלא רק כ-20%. משהבהילוה לפני הרופאים נענו שצריך לנתח את העין כדי להצילה מסכנת עיוורון, וכן עשו, אך לדאבונו לב, לא זו בלבד שלא הצליחו להשיב לו את הראייה, אלא שנתקלקלה העין יותר, ושוב לא ראה אלא רק צללים, וראו בחוש את מאמר חז"ל 'סומא חשוב כמת'... מכיוון שכן, נתכנסו כל בני משפחתו בין פורים לפסח, לטכס עצות כדת מה לעשות,

ונמלכו וגמרו להתחזק במידת עין טובה, אולי יחוס ה' ויתן להם **עין תחת עין** - **מידה כנגד מידה**, וקיבלו על עצמם על כל בני המשפחה והנלוים עליהם, כי ג' פעמים ביום מדי יום ביומו יתבוננו ויביטו בעין טובה על אחרים וישמחו באשר להם ולפרגן לשני כגון, בראותו שהשכן מרחיב דירתו ימה וצפונה מזרחה וגבהה לו יתחמץ לבבו, אלה אדרבה יוסיף שמחה בלבו על שאיש יהודי זוכה לצאת מן המיצר למרחב. כיו"ב, אם ישמע שרעהו זוכה לשדך את בנו ובאותו זמן יש לו בחור יתקו' עדיין בבית יגל וישמח על שבי"ה הלה זוכה לעשות 'שמחה', וכן אם רואה בעינו שפלוני מצליח מאוד בבניו והם עולים ומתעלים ואילו בניו... ובאמת לאו מילתא זוטרתי היא לשמוח עם השני לקיים. מצוות פרגון מבלי לקנא

, אך קבלו וקיימו. כעבור חודש ימים, אחר הפסח, החלה העין שניתחו אותה להתפקח ולהתבהר ונסו הצללים, **עד שלאחר שבועה ימים ראה בה כאחד האדם**, והמשיכו להתמיד בקבלתם, עד שהוסיף הקב"ה להיטיב עינם בכפליים, **כי כעבור כמה שבועות נעשה נס מחוץ לגדר הטבע ממש, והקב"ה פקח גם את העין שכבר עשר שנים חדרה מלראות...** וראו בחוש כי בזכות העין הטובה זכו לתשלומי כפל.

אדם שאינו מקנא אין עצמותיו מרקיבים וגופו נשאר שלם גם לאחר פטירתו.

כפי שמסופר במסכת שבת דף קנ"ב על פועלים שהיו חופרים בקרקע של רב נחמן, פתאום קם להם רב אחאי בר יאשיה הקבור שם וגער בהם, באו וסיפרו לרב נחמן שגער בהם אדם שהיה בקברו, בא רב נחמן ושאלו: "מי אתה?", אמר לו: "אני אחאי בר יאשיה". שאל אותו רב נחמן: "הרי אמר רב מרי שעתידים הצדיקים שיהיו עפר, אם כן כיצד אתה שלם ללא שום ריקבון?" אמר לו: "מי זה מרי שאני לא מכיר אותו". שאל אותו רב נחמן: "הרי כתוב פסוק 'יושב העפר על הארץ' משמע שאדם לאחר קבורתו חוזר להיות עפר כמו שהיה". אמר לו רב אחאי מי שלימד אותך קהלת לא לימד אותך משלי שכתוב 'ורקב עצמות קנאה' כל מי שיש לו קנאה בלבו עצמותיו מרקיבים, כל שאין לו קנאה בלבו אין עצמותיו מרקיבים. נגע בו רב נחמן וראה שיש בו ממשות אמר לו: "תלך לבידך". אמר לו: "גילת בדעתך שאפילו נביאים לא למדת שכתוב 'וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם' שרק הקב"ה פותח את הקברות ולמתים אין רשות ללכת לבית ללא רשותו של הקב"ה", שאל אותו: "וואך זה מסתדר עם הפסוק 'כי עפר אתה ואל עפר תשוב'?" אמר לו: "הפסוק מדבר שעה אחת קודם תחית המתים. בכלל טוב עין זה אדם שתמיד מברך אחרים בעין יפה ורוצה בטובתם ואז הוא זוכה שהוא (המברך) מתברך כמו שכתוב "ואברכה מברכך".

בספר חסידים (סימן פח) כתוב: מי שזורע קנאה יקצור חרטה, ואחרית קטטה חרטה. (טז). אנשים עם עין טובה ברכתם מתקיימת (זה"ק אחרי סג:). קרח למרות עושרו העצום קנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, ונעשה אפיקורוס עד שנבלע באדמה (פרשת קרח, סנהדרין קו סע"א).

הרב לוגסי מביא שהלוקי בשנאת הבריות עלול להכשיל פעמים רבות בעוון חמור מאוד, והוא "שונאי ה'", משום שירע לו בהצלחת שונאו בענייני המצוות.

על כך נאמר בספר "שערי תשובה" לרבנו יונה: (שער ג', אות ק"ס) "ועניני שונאי ה' נמצא לפעמים גם באנשים שהם עושים המצוות וזההרים מכל עבירה במעשה ובלשון, אם נפשם רעה ובקרב לבם יקשה להם כאשר חביריהם עושים בתורה, וירע בעיניהם להיות בני אדם עובדים את ה' ויראים מלפניו, וכאשר דואגת תאמר על האיש אשר לא יחפץ שיכבדו בני אדם את המלך ושיעבדוהו כי הוא שונא את המלך - כל שכן אם הוציאו מחשבתם אל הפועל, שהם מניאים את לב בני אדם מעסק התורה ומן המצוות, כי הם שונאי ה'. וכן האנשים אשר עינם צרה בכבוד תלמידי חכמים הישרים והצדיקים ושונאים עטרת תפארתם, או ירע לבבם אם עדיהם האתה ובאה ממשלת הדור, וכן כתוב (שמואל א' פרק ח, ז'): 'כי לא אהבתי מאסו כי אותי מאסו ממלך עליהם', וכל שכן אם יבקשו כבודם לכלימה או ישפילוהו" (אהבת ישר) ע"כ

עצה בדוקה לפרנסה. כשאתה רואה לקוח שונאם לחנות ממולך תודה לה' שיש לו פרנסה בספר "אמרי חן" **מסופר על רבי משה מקוברין זצ"ל**, שבא לפניו יהודי והתלונן מרה שאין לו פרנסה, ועל שקשים חיוו עד מאוד. ברר אצלו רבי משה, מדוע כה דחוקה פרנסתו, וענה האיש: "כל הקונים נכנסים לחנות שמול חנותי, וכל אחד שונא לשם, קורע לי את הלב". שאל אותו רבי משה: "האם רוצה אתה בעצה, שטובה היא עד מאד לפרנסה, אך קשה מאד לעשותה?" "ודאי, רבי", השיב האיש. מוכן אני להתאמץ ביותר בשביל הפרנסה!" "אם כן", אמר רבי משה, "כשאתה רואה שקונה נכנס אל בעל החנות שמולך, תודה לה' על שיש לו פרנסה. זו העצה, ובדוקה היא ויעילה". התחלחל האיש. "כבוד הרב, איך אפשר? כשאני רואה אדם נכנס לשם, אני מרגיש ממש איך מתקצרים חיי בעשר דקות תמימות..." "יודע אני שזה קשה", הסכים עמו רבי משה, "על כן, בתחילה רק תאמר את הדברים בפך, אף שליבך לא יסכים עמהם. רק אמור בפה תודה לבורא על פרנסתו של בעל החנות ממולך... לאחר זמן, תוכל לראות שגם הלב שלך יגיע לזה, ואף בליבך תוכל להודות על כך, וכשתגיע למדרגה זו - מובטח לך שמן השמים יסיעו גם לך ותראה ברכה בעמלך". כדי לזכות לעין טובה יש תמיד לברך את השני על הצלחתו וקניינו מובא בזהרה [במדר דף קיז] המשבח את חבירו על ממנו או בניו חייב לברכו ואם לא מברכו נתפס למעלה [נענש] ואם מברכו מתברך.

הנה סיפור שהתרחש בדורנו, איך שהשבת קודש שמרה משריפה רח"ל. סיפר הרה"ג רבי אברהם משה קצלבון שליט"א, האחראי על העירוב בירושלים ופרבריה: "לאחר השריפה הגדולה שהתרחשה בשנת תשנ"ג, ביערות הרי ירושלים, כשאלי עיצם נשרפו בפרוזדור ירושלים בואכה מושב "שורש", הזעיקו אותנו בדחיפות ממושב "שורש" בכדי לבוא ולסדר את העירוב מחדש אחרי השריפה. באנו לשם. בתחילה חשבתי שאברכים בני תורה, או לכל הפחות קבוצת אנשים דתיים ומסורתיים גרים שם באזור ולכן כל כך חשוב להם שהעירוב יהיה מסודר כהלכתו. אך להפתעתי הרבה, לא מצאתי במקום אנשים הקשורים לדת. מה אם כן, גרס לדחיפות לעירוב בתחומם! התברר, להפתעת כל התושבים, דבר שהוא ממש מדהים. כל המקומות שהיו מוקפים בעירוב בתוך המושב, לא נפגעו בשריפה הגדולה, ולא ניזוקו מהאש הגדולה שאכלה בתים שלמים כקש. תושבי המקום ראו בחוש, אמנם כ"סגולה" וכעין "שמירה" מבחינתם, את קיום העירוב כדת וכדין ביישובם, כדבר שמר והגן על היישוב מפני האש ועל כן הם הזעיקו אותנו בדחיפות. בעודי במקום, פגשתי שם אדם חילוני בעל נגריה בתחום המושב, והלה בהתרגשות רבה סיפר לי את הנס הפרטי שלו: עמדתי במרחק כמה קילומטרים, וראיתי את האש המתקדמת ודולקת במהירות לתחומי המושב. את כל מה שפגשה האש היא כילתה בזעמה, לא היה לי ספק שכל רכושי בנגריה היה למאכלת אש ולא יישאר לי כלום מה להציל. כל החברים והשכנים שסובבו אותי, לא יכלו לעזור לי במאומה, ולא נשאר בפיהם רק דברי יחיומים. לאחר כמה שעות, כשכבר כובתה האש, רצתי למקום כדי לראות מה נשאר מהנגריה שלי, ושם ראיתי מחזה פלאים שלא ראיתי מימי: כאילו עמוד מגן, עמד ליד עמודי העירוב, ולא נתן לאש הגדולה להיכנס לתוך תחום העירוב, האש התפזרה לצדדים, ולכל רכושי הנמצא בתחומי העירוב, לא נגרם כל נזק". "אמרתי להם", אומר הרב קצלבון שליט"א: "עירוב מהודר יש לכם! גדר המערכת יצמחה, היא העירוב הטוב ביותר שיהיה ליצור. נוסף לכך, ישנה בדיקה טכנונית כמה פעמים ביום, לוודא שהגדר תקינה וסגורה. מה הבעיה אם כך? קיבלתם תקציב לשיפוץ ואחזקת העירוב... נו אדרבה, תפתחו במקום נקודת אחיזה לתורה, תורה, מגינה ומצלת!" [דרשו]

כסף כשר לא אובד

היה זה בשבת אפרון שנערכה במשפחתנו. כולנו ישבנו בחדר הילדים בבית חמותי, שהוסב לצורך השמחה הגדולה לחדר אוכל. המיטות הוצאו למרפסת, וכל מרצפת פנויה אוכלסה בכיסא, שולחן או עגלת תינוק. בעוד מהסלון עולים שירי שבת מתוקים, שחוברו בפי קודשם של אדמו"רי וזיניץ לדורותיהם, והאווירה הולכת ומתלהטת, שקענו אנו, ציבור הנשים, בתשעה או יותר קבין של דיבור. הסעודה הסתיימה, הגברים יצאו לטיש, ואנו המשכנו בשיחה, עד שבשלב כלשהו כבה האור, בהוראת שעות השבת, וכולנו נאלצנו להתנער, מנסות כל אחת למצוא את ילדיה הרדומים למחצה או לשלש. על אף העייפות, הבנו שעלינו לסדר עתה את הבית, לפנות את השולחן ולנקות את שיירי הסעודה. בתוך הכלה הבכורה לקחתי את המושכות לידיים, הסתערתי על שולחן הסלון, זורקת הוראות מהירות לכל השאר. "הכל הרי חד פעמי", אמרה גיטתי, ועזרה לי לקפל את קצות מפת הניילון בצד השני. האור הקלוש מהמסדרון הספיק לנו כדי לזהות את בקבוקי היין ואת גביע הכסף ולשלוח אותם למטבח, רגע לפני שכל המפה נצרכה על כל תכולת הכלים והשאריות והוצאה אחר כבוד אל תוך הפח הטמון שבחצר הבניין. בבוקר, הגענו כולנו ישר לבית הנכנסת לשמחת האופרון. כשניגשתי אל הסבתא באיחול מל טוב נלבבים, חשתי שמשוה מעיק עליה. סבתא, את מרגישה טוב? – שאלתי. היא הנהנה בשתיקה וסימנה לי בידה שאינה יכולה לדבר בשעת קריאת התורה. מיד אחרי הקידוש מיהרתי להתיישב לצידה. סבתא הושיטה לי יד ימין שלה. "הטבעת שלי, טבעת הנישואין שאני כבר עונדת עשרות שנים, איננה. עצב קל ניקד את פניה של סבתא. "זו לא סתם טבעת, זו טבעת הנישואין שלי! וכבר לפני שלושים וחמש שנים ניסו לגנוב אותה!". כאן גברה הסקרנות, וסבתא המשיכה לספר: "גנב פרץ לבית שלנו... אני זוכרת את פניו, כאילו היה זה אתמול. הייתי לבד בבית, כששמעתי את הקולות, וניגשתי אל הדלת שהוא פתח בכוחות עצמו. כל הגוף שלי רעד, לא הצלחתי אפילו לפתוח את הפה כדי להתפלל! ה', תציל אותי! לחשתי בלי מילים. כשהרגשתי קרובה לעליפון, שמעתי פסיעות מוכרות מאחורי הגנב. סבא הגיע באופן מפתיע, יחד עם אחיו של דודן איתו בעניין חשוב. הגנב היה אובד עצות. סבא ואחיו הבינו מיד את המצב, בכוחות משותפים הצליחו לגבור על הברגש ופתחו את האגרון שלו שהיה קמוץ בחוזקה, ובתוכו... טבעת הנישואין שלי! הם הצליחו להוציא יקר מזולל, והטבעת החשובה זכתה לחזור אל אצבעי למשך מספר שנים נוספות. שנים ספורות לאחר סיפור הגנב הגיעה אולגה, העוזרת הגויה, לנקות את התנור לקראת פסח. את תענוג ההתעסקות בחומרים כמו סנט מוריץ אני נותנת רק לעוזרות גויות", הצטחקה סבתא. באותו יום, רגע לפני שהיא הלכה לדרכה, גיליתי שטבעת הנישואין שלי איננה. לא רציתי לחשוך בכשרים, אבל אוטומטית נפל מבטי על אולגה העוזרת, שמלבד היושר שחסר לה – חסרו כמה ברגים בראשה; לא תאמינו – הטבעת של הייתה ענדה על אצבעה, מתחת לכפפה השקופה ולשכבת השומן שדקה בה. זו טבעת הנישואין שלי, אמרתי לה, והצבעתי על הבליטה הקטנה מבעד לכפפה. פניה של אולגה סמקו. במהירות קרעה את הכפפות מידיה, השליכה את הטבעת על הרצפה, חטפה את התיק שלה וברחה... מאז לא שבה יותר". סבתא הוסיפה: "כשמעם סבא שטרן (חמיה של סבתא) את הפלא הזה, איך גנבה הטבעת פעמיים וחזרה בשלום לבעליה, הוא ענה בהתרגשות ואמר: "מה הפלא שהטבעת חזרה! הלא אני משתדל כל כך להיזהר שכל משאי ומתני יהיו באמונה! כל הכספים שלי כשרים! את הטבעת לנישואי בני קניתי בכסף כשר, כסף כשר אינו הולך לאיבוד לעולם! הוא חייב לחזור!" סבתא נשמה עמוק. כל המעגל הדיוק של בני המשפחה שהתאסף סביבה ושמע את הסיפור באוזניים פגורות, נשם יחד איתה בהערצת אמת; הערכה ליושר הזה שסבתא וגם סבא אינם זזים ממנו כמלוא נימה, יושר שנמצא בעורקי המשפחה ועובר בה דור אחר דור. "אל תדאגי, סבתא, הטבעת שוב תחזור אלייך!" הכריזה חנה'לה בת השמונה, והרחיבה את שפתי כולנו לחיוך רחב. מתי ענדת את הטבעת בפעם האחרונה, סבתא? שאלה אותה חמותי – בתה. סבתא שקעה בהרהורים ואחר טפחה

על מצחה, מחייכת. "ינו, מה יש כאן לנבור בזיכרון? מתי יכולתי להשיל מעליי את הטבעת, אם לא לפני נטילת ידיים סעודה של אתמול??? השאלה היכן הנחתי אותה אחרי נטילת הידיים". "אני זכיתי לשבת לידך", נזכרה גיטתי, "ואני חושבת שהטבעת הייתה על השולחן, על הצלחת הסגולה". "כן, כן!" סבתא הנהנה. "אולי ראיתך את הטבעת, כשסידרתי אתמול את השולחנות?" "לא היה אפשר לראות", חנה'לה בת השמונה הייתה הדוברת של כולנו, "היה חושך גמור. הדודות בקושי הצליחו לראות את הגביע של הקידוש ואת היין, לפני שעשינו 'לוויה' גדולה לכל השקיות עד הפח שקבור בחצר". תמונת המצב העגומה התבהרה לנו עד מהרה. כל שקיות הזבל שלנו, ושל בית המדרש והטיש הממוקם בסמיכות, דחוסות היטב בתוך הפח הטמון, על אלפי הצלחות הריקיות, שאריות הרוטב ומיית הכוסות. כל אלו קוברים את אחרון הסיכויים למצוא טבעת אחת של זהב, יקרה מאוד מאוד לבעליה, הקבורה עמוק מתחת לכל הצחנה. נראה שמי שהמציא את הביטוי מחט בערימת שחת, התכוון בדיוק לזה. אחר יציאת השבת התקשר אחד הבנים של סבתא לעיריית בני ברק, למחלקת התברואה. הם שמעו את הסיפור, והסיכוי לחכות עם פינוי הפח הטמון עד מחר בבוקר. בבוקר הגיע ה'אויטו פח הזבל', ומספר בנים של סבתא עטו כפפות, סתמו נקוריים, והוציאו על הכביש עשרות שקיות אשפה. "כל שקית שאינה כחולה, היא לא שלנו", דוד יוסל היה פרקטי ועזר לכולם במלאכת המיון. "אתם משהו!", עובד התברואה דפק כפפה בכפפה, וצפה מהצד בצוות המסור שנבר ונבר בכל השקיות, בלי לומר נואש. "משהו משהו, אתם!" העשיר את דברי ההתפעלות שלו, מאוצר המילים הרחב שלו. "משהו משהו משהו!". "מצאנו!!!!" עיגול קטן מכוסה שכבת שומן היה בידיים של דודי. הוא שפשף אותו קלות, עד שהזהב בהק מול השמש וסנור את העיניים של כולם. "ידעתי שתמצאו!" אמר ירון מהתברואה, מחא שוב כפפה אל כפפה, ורגע לפני שקפץ אל מקומו הקבוע מאחורי משאית האשפה, הוא אמר: "כל הכבוד לכם. במסירות כזו, ידעתי שתמצאו את האבדה!" שיירה קטנה חזרה אל הבית של סבתא, מביאים לה את האבדה שחזרה אליה עתה בפעם השלישית. טבעת קטנה, שהגיעה בפעם השלישית כי נכונם דברי הסבא, וכסף כשר אינו נאבד לעולם. (ע"פ סיפור שהופיע בגיליון "מרוה לצמאי" כ"ו באב תשע"ט, הובא במאמר מאת הרב פנחס זרביי שליט"א בספרו למעשה)

להזהר לא לפגוע

משפחת ג' נסעו למירון. הם הודו לה' על שלושת הילדים שנתברכו בהם, והתפללו שיזכו לעוד ילדים. ילדם השלישי כבר בן חמש שנים והם ציפו לישועת השם. כסגולה הם הבטיחו כי הבן הבא אשר ייוולד להם יקרא שמו בישראל "שמעון", לזכר התנא האלוקי בר שמעון בר יוחאי. שתיים נוספות חלפו, ועדין לא נישעו. אחותו של הרב ג' עמדה להינשא, ויומיים לפני החתונה התקשרה אליה גברת ג' וביקשה להזכיר את שמה לתפילה, להיפקד בזרע של קיימא. הכלה שמעה את הבקשה והבטיחה להתפלל מכל הלב, "אבל", היא הוסיפה. "יש לי משהו לומר לך, אולי עכשיו הזמן להגיד את זה, את מוכנה לשמוע?" גברת ג' הרגישה שהכלה רוצה לומר משהו משמעותי וטעון. "אני מוכנה", היא אמרה. "אני זוכרת שלפני שבע שנים ספרת שהיית עם בת דודה של שלנו, גברת ש', בבית החלמה 'אם וילד' בבני ברק, והיה איזה מאורע לא נעים שם עם אשה שהיתה אמורה להיות איתה בחדר. יכול להיות שצריך לבקש ממנה מחילה". גברת ג' תפסה את הראש. מי יודע? אולי גיטתה צודקת. ברגע אחד עלתה התמונה מול עיניה. הנה היא אמא מאושרת נכנסת לבית החלמה ומקבלת חדר. באותו יום מגיעה לבית החלמה גם בת הדודה – גברת ש', והן כל כך נרגשות ומתפעלות מההשגחה העליונה. "נהיה יחד בחדר בעזרת השם וכל החלמה תתפוך לחוויה". גברת ש' התעלמה מהעובדה שבבית חולים פגשה את גברת ו', והן סיכמו שבבית החלמה הן תשהינה יחד באותו חדר. כאשר ביקשה להיות יחד עם גברת ג', אמרו לה בקבלה שהיא כבר רשומה יחד עם גברת ו', שביקשה להיות יחד איתה בחדר.

"נכון שדיברנו על זה", אמרה גברת ש', "אבל אז לא ידעתי שאני אפגוש כאן את בת הדודה שלי. אני רוצה להיות איתה". כשגברת ו' ניגשה לקבלה וביקשה להצטרף לחדר של גברת ש', הציעה הפקידה להכניס את שלושתן יחד לחדר אחד, אך גברת ג' לא הסכימה. עם כל החשיבות של השחיה יחד, היא בכל זאת הגיעה כדי להחלים, ושלוש בחדר זה הרבה מדי. בסופו של דבר גברת ג' וגברת ש' קיבלו חדר אחד, וגברת ו' נשלחה לחדר אחר. הרגשת הדחיה כאבה לה. זה היה חשוב לה מאוד. כבר כמה ימים קיוותה שיהיה לה נעים פה, ובסוף נדחתה בבושת. והתייחסו אליה ככלי אין פן בו. "אני חושבת", אמרה הכלה לגברת ג', "שהסיפור הזה קשור לענין, כי גם בגברת ש' נתקם הכותב (ותעמוד מלדת" מאז. יש לה שני ילדים וזהו". אחרי רגע של דממה אמרה גברת ג': "תודה לך. תודה שהזכרת לי, בס"ד אנוח ניקח את הדברים לתשומת כמה ימים אחרי החתונה יצאו גברת ג' וגברת ש' למסע חיפוש. השתיים ניסו לעלות על עקבותיה של גברת ו', אך הן לא זכרו את שמה, מלבד ששמה התחיל באות ו'. כשביקשו לברר פרטים בבית החלמה, בדקו יגעו ולא מצאו, ואמרו להם "זה סיפור מלפני שבע שנים. השמות של הנשים שהיו פה כבר נמחקו מאז". השתיים לא ויתרו. הן המשיכו להלאה לחפש, ונזכרו בעוד פרטים מזהים נוספים, ואחרי חיפוש מיגע, מצאו סוף סוף את מספר הטלפון של גברת ו'. ברוך השם, התקשרו אליה בשיחת ועידה. גברת ו' נזכרה מיד במה שהיה. נראה שהכאב אותו חשה אז, חזק מספיק כדי להשאיר את רישומו שבע שנים אחר כך. בעלה הצדיק שמע את השיחה מהצד, וביקש ממנה לומר בפה מלא שאין לה שום קפידא עליה. היא סלחה ומחלה ויברכה אותן בכל ליבה שתיושענה במהרה אמן. אכן. הישועה הגיעה מיד. ביום י"ח ניסן, בשנה זו, חודש ימים לפני ל"ג בעומר, זכה הרב ג' לקיים את הבטחתו לרבי שמעון בר יוחאי. ברוב עם ובהתרגשות רבה ענה בעת הברית 'קיים את הילד הזה לאביו ולאמו ויקרא שמו בישראל 'שמעון'. וכשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה, לחופה ולמעשים טובים ונאמר אמן. יומיים לאחר מכן, בכ" ניסן, בשעה שהרב ג' ערך סעודה לכבוד 'השלישי מלילה' הגיעה הבשורה הטובה מבית הדודה. גברת ש' ילדה בת! מזל טוב! אצל משפחת ש' השמחה היתה כפולה, מאחר שבאותו זמן נתבשרו בבשורה טובה על ישועה גדולה משמים שנושעו בה באותם ימים. (מתוך שיעור 202)

[יב] ראובן זקוק למעות יש תקנה שילך שמעון ויכתוב לו שמעון שטר חוב שקורין כמביאל"ה שהוא מודה שחייב לפקודת ראובן סך מאה זהובים לזמן כך וכך ויכתוב שמעות אלו הגיעו לו מן ראובן מדודים או הגיעו לו בחשבון או הם דמי סחורה ויכתוב גם כן שם העיר שהוא כותב וחיותם בה כדי שיהיה לשטר זה כח שטרות שקורין כמביאלה כדי שיוכל ראובן למכור שטר זה לאחרים על ידי כתב שקורין גירו שכל ידי כן ימכור ראובן שטר כמביאלה זה ליהודה בפחות ויקבל המעות ובזמן הפרעון יקבל יהודה מן שמעון מאה בשטר זה שבידו ושמעון יקבל מראובן את מאה אלו שנתן ליהודה שיש היתר לעשות באופן זה ורק יהודה אסור לקבל שום דבר מן ראובן ולא יהיה לו עסק עמו בשטר זה כלל ואף על פי דבאמת שמעון לא היה חייב לראובן כלום בעת שכתב שטר זה ויכל האדם לחייב עצמו בהודאתו אף על פי שהיא שקר ואף על גב דבדין ישראל אין קונה יהודה שטר כמביאלה זה בכתיבה זו של גירו שכתב ראובן מכל מקום כיון דקונה הוא בדינא שיהיה שטר זה מתוקן כפי דינא דמלכותא כמנהג הסוחרים דהיינו שכתוב שמעון שהוא מתחייב לפקודת ראובן וגם כותב שם העיר שהוא כותב וחיותם בה וגם יכתוב שהסך הזה שהוא מתחייב בו הגיע לידו במזומן או בחשבון או דמי סחורה כי רק באופן זה נחשב בדינא דמלכותא כמביאלה שהוא נקנה לאחר בכתיבה זו של הגירו שכתב ראובן על גוף השטר דברים אלו: מיהו אם ראובן ושמעון שניהם צריכים למעות כל אחד מאה זהובים אין יכולים לעשות אופן תיקון זה שכתוב שמעון כמביאלה לשם ראובן במאתים וימכור ראובן שטר זה ליהודה בפחות ויביא החצי לשמעון והחצי יקח לעצמו ובזמן הפרעון יקבל יהודה המאתים ושמעון ושמעון יקבל המאה מן ראובן דדבר זה אסור משום שיש בסך זה מאה דשייכי לשמעון דפחת שלהם נפיק מיניה והוא מוסר מאה משלם ליהודה:

[ג] ישראל שלוח מהגוי אסור לישראל להיות ערב דהגוי תובע הערב אבל אם לוח ישראל מגוי לזמן ששה חדשים ונתן הלואה סך הריבית כולו לגוי תיכף ומיד מותר לישראל להיות ערב בשביל הקרן בלבד [אם קיבל העכו"ם שלוח ויתבא הערב תחילה מותר לחתום ערבות אפילו פירש רבית בפני עצמו] וכן ראובן ושמעון שצריך לכל אחד מאה זהובים ולו אותם מהגוי ביחד אסור לכתוב ולחתום בשטר אחד על המאתים זהובים ביחד אף על פי שלא כתבו רצה מזה גובה לפי שבדינא דמלכותא במנהג הסוחרים נתחייבו שניהם במאתים שאם ירצה הגוי לתבוע כל המאתים מאחד מהם יכול על כן צריך שכל אחד יכתוב שטר בפני עצמו על מאה שלו ואם פרעו לגוי את הריבית כולו מיד ולא נשארו חייבים לו אלא בעד הקרן בלבד יכולים שניהם לתת שטר אחד במאתים:

[ד] שותפים שלוח אחד מהם מעות בריבית מן הגוי לצורך השותפות ונותן את הריבית מן האמצע יש אומרים דאינו מותר אלא אם כן היה ריוח מן המעות האלה שלוח שאז יטול הריבית תחלה מן הריוח והשאר יחלקו ויש מתירים ליקח הריבית מקרן השותפות אף על פי שלא היה ריוח וצריך לחוש לסברת האוסרים ויעשו תיקון לזה כך הדעות שיש כל פעם שיקח מן הגוי בריבית לצורך עסק השותפות ישלם לגוי את הריבית מיד מן ממון השותפות ולא ישאר חייב לגוי אלא רק הקרן בלבד ואם נודמן שהוא לקח מאה דינרים לזמן ששה חדשים שעולה הריבית שלהם ששה דינרים ונתן אותם לגוי תיכף ממעות השותפות קודם שמקבל ממנו המאה דינרים ואחר שהגיע זמן הפרעון לא היה יכול לפרוע הקרן לגוי ורצה שיתנו לו עוד שלשה חדשים ולחדש לו שטר חדש גם בזה יעשה כך יקח הריבית מכיס השותפות של שלשה חדשים הבאים ויתנם לגוי קודם שיגיע זמן הפרעון ביום אחד ואחר שיגיע זמן הפרעון של שטר הישן וכותב בו שטר חדש כבר נתן הריבית מכיס השותפות שהם כמו מתנה לגוי כי עדיין לא נתחייב לו ריבית בעבור שלשה חדשים הבאים וכן עזה"ד לעשות בכל פעם שירצה: וכן נמי הענין בראובן תושב בגדאד כותב לשמעון תושב לונדון שיקח לו מעות בריבית מן הגוי כדי לקנות לו בהם סחורה דגם כן יעשה כך שיתן ראובן רשות לשמעון לתת לגוי הריבית העולה לו בשביל כמה חדשים במזומן מן ממון שלו שיש לו בידו ואז נמצא שמעון אינו ערב לגוי אלא בעד הקרן כי הריבית נתן לגוי מן ממון ראובן ברשותו ובשליחותו קודם שהוא נעשה ערב לגוי ואותו הריבית הוא נעשה בתורת מתנה מראובן לגוי על ידי שמעון ואין בזה חשש כלל ובמאה הוא תיקון אמיתי וברור כיון דראובן מרשה לשמעון לתת לגוי מהממון שיש לו בידו הוי ליה מרשהו לתת מתנה לגוי וזה שמעון הוא נותן דמי הריבית ואחר כך מקבל המעות מן הגוי ואין בזה שום חשש ולכן אף על פי שהרב פני משה ח"ב סי' צ"ב עשה תיקון אחר שזה שמעון יקח המעות בריבית מן הגוי לעצמו ויקנה בהם סחורה לעצמו ואחר כך יעביר הסחורה לראובן בריוח כפי הריבית שמסר לגוי בעד המעות ההם הנה אפילו אם נניח במונה שאין לפקפק בזה האופן כלום עם כל זה תקנה הנוכר לעיל עדיפה יען דאפשר שיודמן שהגיע זמן הפרעון ולא שלח ראובן הדמים ועתה מה יעשה שמעון כי הגוי חושב עליו ריבית משא ומתן ואיך יקח הריבית מראובן אך בדרך שכתבתי יבוא נכון כי ראובן ישלח לשמעון סך מועט כנגד הריבית ויתן לו רשות לתת מזה הממון ריבית לגוי קודם שיגיע זמן הפרעון ונמצא מה שחזרו ולוה מחדש אחר הלואה ראשונה כבר פרע ריבית שלה מממון ראובן:

[ט] ראובן נתן מעות לשמעון להתעסק מחצית שכן וזה ראובן לוח מעות מוכרי בריבית ונתן לשמעון להתעסק בהם אינו רשאי ראובן לחשוב לו הריבית להפסד לנכותו מן הריוח:

[טז] ראובן עושה לשמעון שליח לקנות לו סחורות לזמן מהגויים ולמכרם לו ביותר ממה שהגוי מוכר במעות מדודים אף על פי ששמעון נתן דמי סחורה

ההיא שמכרה ביותר לראובן וכשהגיע זמן הפרעון שלה לקח דמיה מראובן ונמצא נתן לראובן תשעים וקבל ממנו אח"כ מאה מותר וכל שכן אם זה נשמעון אחר שמכר אותה סחורה בפחות לו נתן הדמיה לראובן אלא קנה לו בהם סחורה דמותר והטעם מפני כי שמעון קנה הסחורה בשליחות ראובן ומכרה גם כן בשליחת ראובן ונמצא המקח הוא של ראובן וכאלו ראובן קנה מן הגוי וראובן מכר ואפילו בדבר ששומתו ידועה יש להקל דכיון דמדברין הוא דאסור מישראל לישראל להכי בקונה מן הגוי בשליחותו בכחא גוונא לא אשכחנא דגזרו ובדבר שאין שומתו ידועה אפילו לקנות לו מישראל שרי בכאי גוונא:

[יז] ישראל שנתן מעות לנכרי בעסקא להתעסק בהם למחצית שכן והלוח הנכרי מן מעות אלו לישראלים בריבית אף על פי שישלח בעל המעות וידע בכך שרי כיון דהני זוזי משתעבדי לנכרי המקבל למחצית שכן אפילו כי ידע לא מצי מעכב ביד הנכרי מלהלוות שחומר רוצה להשתכר באשר יצא וכי קעבד אדעתא דנפשיה קעבד וכיון שיש שוממרים על כן ראוי לחוש בהביא דהגוי נותן בריבית קצוצה דאסור מן התורה אבל אם הגוי נתן לישראל בריבית דרבנן יש לסמוך להיתר:

[יח] הנותן עסקא לחבירו דהיינו שנותן לו מעות או סחורה להתעסק בהם למחצית שכן צריך שתהיה אחריות הזול ואונסין של חצי העסקא על הנותן יען של כל עסקא החצי שלה הוא בתורת הלואה למקבל שהרי חצי הריוח הוא שלו והחצי השני של העסקא הוא פקדון אצל המקבל שהרי חצי הריוח הוא לנותן לפיכך צריך לפחות שיהיה אחריות הזול ואונסין של החצי שהוא בתורת פקדון על נותן אבל אחריות של גניבה ואבדה אם יהיה הכל על המקבל לית לן בה מפני שהוא כשומר שכן עליו שצריך לתת הנותן להמקבל שכן טרחה בעבור טרחתו שטורח בחצי העסקא שהוא בתורת פקדון בידו שאם לא יתן לו ש"ט נמצא אחר טרחה בשביל הנותן בעבור חצי השני שהלווהו והרי זה אבק ריבית אך סגי לתת לו ש"ט דר מועט כיון שהוא מתנה עמו דבר מועט מתחלה קודם שנתן לו המעות ונותרה בכך והאדם יוכל לזלזל בשכר טרחו כפי מה שירצה ורק שלא יפחות משיעור דינר אחד לכל ימי השותפות וכתב הגאון שו"ב ז"ל שיעור דינר זה הוא י"ב פארס כל ששעה כסף מזוקק הדרה בשמונה פארה ועדכר לו בשאר מקומות לפי המטבע ושויי הכסף יענין שם ואם כבר נתן לו מעות העסקא ולא פסק עמו בדבר מועט בעבור ש"ט לא יוכל אחר כך לפסוק בדבר מועט אלא יתן לו שני שלישי הריוח ואם יהיה הפסד לא יקבל רק חצי ההפסד ונמצא לפי זה חצי שליש ריוח העודף למקבל הוא בשכר עמלו ואם אחר שידע הדין רוצה לעשות תנאי ש"ט מכאן ולהבא צריך שיבטל העסק ויקח את המעות והעסקא ויחזור ויחדש אותה מחדש שיתנה עמו על ש"ט בדבר מועט ויתן מעות העסקא להתעסק בהם למחצית שכן כנוכר לעיל: והא דבעינן שיקצב למתעסק שכן טרחו היינו דוקא אם המקבל לבדו הוא עוסק במשא ומתן של מעות אלו אבל אם גם הנותן עוסק וטורח עמו בעסק אף על פי שהיה טורח יותר לית לן בה ואין צריך לקצוץ לו ש"ט מיהו צריך שיהיה דבר זה מפורש ביניהם מתחלה להתנות שיהיה בעל המעות גם כן כמחוייב לעסוק במשא ומתן של העסקא ההיא:

[יט] יש נותנים לבעל החנות מעילים ושאר אשראי למכרם בחנותו ושם עליהם ערך ומה שימכור בעל החנות יותר מזה הערך יהיה היתרון חצי לבעל החנות וחי לבעל השראי הנה כיון שזה בעל החנות אינו מחוייב כלום בשום נזק ואם לא נמכרו באותו הערך והוכרח למכור בפחות אין בעל החנות משלם כלום אין לו דין עסקא שצריך לקצוץ לו ש"ט כי זה הריוח שיוזמן לו למכור יותר מאותו ערך זהו שכר טרחו:

מעשה מהזוהר הקדוש מתורגם - שמירת המחשבה

מעשה באותו עשיר שהקריב לפני הכהן שני יונים. [לכפר על חטא מחשבתו] הפשטא אותו הכהן, אפר לו, הקרבן הזה אינו שלך. הלך לביתו והקה עצבו. אמרו לו אחיו, למה אתה עצוב? אמר להם, שהכהן לא הקריב את קרבני. אמרו לו, ומה הוא? אמר להם, שני יונים. אמרו לו, והרי זה של עני, ולא שלך? שהרי קתוב, ואם דל הוא ואין ידו מושגת וגו', אלא הקרב קרבנו. אמר להם, ומה הוא? אמרו לו, שור אחד. אמר להם, ומה כל כך חמורה מחשבת חטא? ודברתי שלא אעלה על לבי מחשבת חטא. משם והלאה מה עשה? כל יום התעסק בסחורה, ובבילה היה לשון. כשהתעורר, היה קורא לאחיו, ולמדו אותו דברי תורה, והיה לומד עד שיעלה היום, ונמצא שלמד תורה, והיה קוראים לו יהודה הקאחר. יום אחד עש בו רבי ייסא סבא, והיה מפרש נכסיו, חצי לעניים וחצי לקצור. על היום גם אותם אגנשים ופוששים ולפנים, והיה יושב ולומד תורה. פתח ואמר, (שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקניני. מי הוא הקניני? אלו בני יתרו, חמיו של משה, שעשו לו בפתגם כמו הדרור הזה, כמו שאמר (תהלים פב) וידורו קו לה, כדי ללמד תורה. שתורה לא צריכה תפנוקים ולא סחורה, אלא לעמל ביה יומם ולילה. משום כך נסעו למדבר מהענין של יתרו. זהו שכתוב (שופטים א) ובני חתן משה עלו מעיר התמרים וגו'. ואתה עשית חסד עם כל בני ישראל. [מינו החסד] משום שנתן למשה להנות בביטו, ומשה היה כלל של כל ישראל. ועוד, משום שלמד פרשה אחת יותר בתורה, ובזה עשה חסד עם ישראל. בא ראה, קרבן העני חשוב לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי הוא הקריב שני קרבנות לקניני, אחד חלבו ודמו, ואחד אותו שהקריב. שהרי אין לו לאכל, והוא הביא קרבן. קרבן העני קל מחפל - שני תורים או שני בני יונה, ואם לא - מעט קמח, ומתכפר בו, ובאותה שעה מקריזים ואומרים: כי לא בזה ולא ששך גנות עני. כל כך למה? כי קרבן העני עדיף מהכל, שהרי הוא תורם לל להיות בגורלו של הקדוש ברוך הוא, והוא גורם לו להיות בחלק של תורה. משום כך חלקתי של נכסי (חלקתי נכסי, חצי) לעניים, שהרי הם קרמו לי כל זה. [ויקרא ד ט:ט]

אמרי חז"ל: כתוב בקרבן אגרות ח"ב אגרות קלב כתב מרן החזון איש זצ"ל וזה לשונו: בכל פגע תריני מרגל להחזיק את הקאמונה כי לא נעשה דבר בעולם בפקדנה, רק על פי השקפתו יתברך. והריני מתאמץ בתפלה להעביר את רצ הגזירה, ולפיכך תריני מתחייב בקרירות להשתדלות, כי על פי הרב אין ההשתדלות ברוכה. ***כותב האדמו"ר הזקן (אגרת טו): "הרי שחכמתו יתברך הוא מקור החיים והטוב והעונג... רק מפני שאינו מושג (אינו משיגים בגדלות ה') לכן נדמה לו רע או יסורים, אבל באמת אין רע יורד מלמעלה והכל טוב, רק שאינו מושג לגודלו ורב טובו. וזהו עיקר האמונה שבשבילה נברא האדם, להאמין שהוא רק טוב כל היום". ***וכן כותב הבעל התניא (אגרת טו): "יועל כן ראשית הכל שישמח האדם ויגל בכל עת ושעה, ויחיה ממש באמונתו בה' המחיה ומטיב עמו בכל רגע. ומי שמתעצב ומתאונן מראה בעצמו שיש לו מעט, וויסורין וחסר לו איזה טובה, והרי זה ככופר חיו"ו". וחיותם בעל התניא בדבר מדהים: יואם לו הכל טוב בתכלית רק שאינו מושג. ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגלוי".

[illegible]